

REFERAT Ø-udvalget d. 12-12-2025

Mødedato Fredag d. 12. december 2025 kl. 10:00

Mødested Mødelokale M21

Mødedeltagere Anstina Krogh, Anne Møllegaard Mortensen, Flemming Christensen
, Laura Storm , Eva Terkelsen , Søren Westerskov, Jane Isdal

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Nyt fra kommunen.....	4
Positive historier fra øerne.....	5
Punkter fra Lyø.....	6
Punkter fra Avernakø.....	7
Punkter fra Bjørnø.....	9
Siden sidst.....	10
Eventuelt.....	12

Punkt 34: Godkendelse af dagsorden

00.01.00-A00-4-22

Sagsfremstilling

Referat: Dagsordenen er godkendt.

Beslutning

Referatet fremgår i naturlig forlængelse af dagsordenspunktet under "sagsfremstilling".

Punkt 35: Nyt fra kommunen

00.01.00-A00-4-22

Sagsfremstilling

Pkt. 35.1. Valg til Ø-udvalget

Følgende medlemmer fra Avernakø, Lyø og Bjørnø er valgt til Ø-udvalget 2026-2029 uden afstemning (fredsvalg):

Avernakø: Flemming Juul Christensen og Laura Johanne Storm

Bjørnø: Clara Tarp Larson

Lyø: Jane Isdal og Line Mørk

Referat: Fra kommunalbestyrelsen er Poul Kristensen og Ole Folmer Greve valgt til Ø-udvalget.

Pkt. 35.2. Politisk behandling af sejlplan og takster for Ø-færgen

Økonomiudvalget behandler den 1. december sejlplan (pkt. 381) og takster (pkt. 382) for Ø-færgen. Taksterne skal også behandles i kommunalbestyrelsen, som forventeligt behandler sagen den 10. december.

Referat: Økonomiudvalget godkendte den 1. december (pkt. 381), at den nuværende sejlplan videreføres i 2026. Derudover blev det godkendt, at Faaborg III's omløb tilpasses i forbindelse med Avernax Festival 2026 samt at sejlplanen med de nødvendige tilpasninger i forbindelse med Avernax Festival fremover godkendes for en treårig periode. Den nuværende sejlplan fastholdes dermed til og med 2028. Økonomiudvalget anbefalede kommunalbestyrelsen at godkende taksterne for 2026. Kommunalbestyrelsen besluttede den 10. december (pkt. 281), at godkende taksterne for 2026.

Pkt. 35.3 Landdistriktspuljen

Referat: Kultur- og Lokalsamfundsudvalget behandler den 17. december 2025 (pkt. 149) ansøgninger til anden ansøgningsrunde af Faaborg-Midtfyn Kommunes Landdistriktspulje. Heri indgår en ansøgning på 100.000 kr. til færdiggørelse af ansøgningsmateriale Bjørnø Lystbådehavn.

Beslutning

Referatet fremgår i naturlig forlængelse af dagsordenspunktet under "sagsfremstilling".

Punkt 36: Positive historier fra øerne

00.01.00-A00-4-22

Sagsfremstilling

Referat: Øerne fremhæver følgende positive historier:

Bjørnø

- Der er en god stemning på øen.
- Der er indvielse for den nye vej i næste uge. På Bjørnø er beboerne rigtig glade for, at vejen nu er klar.
- Der afholdes juleandagt.
- Da Ø-færgen var under reparation, sejlede Bjørnø-færgen en af turene for Ø-færgen, mens afløserfærgen til gengæld sejlede Bjørnø-ruten. Dejligt med et godt samarbejde mellem øerne.

Avernakø:

- Stenmolen på Havnen er blevet forhøjet.
- Legepladsen er blevet godkendt.
- Vellykket julefrokost og fællessang i kirken.
- Der er Lucia på søndag.
- Spejdergruppen er oppe på ca. otte børn.
- Øen deltog på Øernes Julemarked i Svendborg (både Avernakø og Bjørnø). Opfordring til at kommunen er med til at promovere det, da det er et julemarked som er en Jule-Geoparkdag for småøerne i Det Sydfynske Øhav. Det var en god dag.
- Heldigvis var der godt vejr, da der var afløserfærge. Hvis ikke havde det været meget problematisk.

Lyø:

- Valget gik godt med høj stemmeprocent (også på Avernakø).
- Aktuelt 86 voksne og 16 børn.
- Gospelkor i kirken – det var godt besøgt.
- Der afholdes en julegudstjeneste på Lyø med lokal præst.
- Det nye købmandspar er flyttet ind og starter op 1. januar.
- Arbejdet med beredskabsbygningen kører videre.
- Den ødelagte forbindelsesbro ved Havnen er blevet repareret.
- Havnen har fået tildelt 40.000 kr. fra LAG, der sammen med egenfinansiering har medført, at der er lavet et skitseprojekt for Havnen. Projektet indeholder blandt andet, at folk skal kunne gå på promenaden i stedet for på vejen. Nu skal der så gang i funding og kommunen skal inddrages.

Fælles for alle tre øer: Der bliver arbejdet rigtig meget med beredskabsplaner, hvor Ø-sammenslutningen har givet penge til afholdelse af workshops. Det er planen, at der skal ligge tre beredskabsplaner (en for hver ø), når processen er færdig. Materialet kan efterfølgende deles med andre landsbyer i kommunen til inspiration.

Beslutning

Referatet fremgår i naturlig forlængelse af dagsordenspunktet under "sagsfremstilling".

Punkt 37: Punkter fra Lyø

00.01.00-A00-4-22

Sagsfremstilling

Pkt. 37.1. Læ for ventende passagerer til færgen

Da bygningen til Ø-kontoret blev bygget kunne passagerer sidde i læ for blæst og regn i venteværelset ud mod havnen. Det blev inddraget og lavet om til kontor. Det nye venteværelse blev bygget på den anden side af bygningen, så nu kan man ikke se, hvornår færgen er inde og hvornår man kan komme ombord. Dette medfører, at man kommer til at stå ude i alt slags vejr, ikke kun i sol men også i blæst og regn.

Kunne der komme et læskur, som der er ved en busholdeplads eller et kamera, så man i venteværelset på en skærm kan se, om færgen er i havn og man kan komme ombord?

Referat:

Forvaltningen oplyser: I Faaborg er der pt. ventesalen, som ganske vist ikke giver et godt overblik om, hvorvidt færgen er i færgeløbet eller ej. Her har vi gjort nogle tanker om at opsætte en skærm med forbindelse til et kamera, som viser færgeløbet in real time, og man den vej igennem kan følge med i, hvad der sker i selve færgeløbet.

Derudover er der planer om at opstille et af de gamle corona-samtale-skure ved færgeløbet, men da alle skurer pt. er lånt ud, får vi først råderet over et, når Faaborg Fjordhave får bygget deres nye hus, som de har fået foræret af Realdania. Optimistisk set bliver det til efteråret 2026.

Ø-udvalget drøfter: Hvor skal skuret stå henne? Ø-udvalget synes ikke, at skuret er en god ide. Det efterspørges, at man skal kunne stå overdækket (og i skygge om sommeren), når man står i kø- Køen er nogle gange lang og man skal stå ude i al slags vejr. Der er altså brug for noget mere end blot et skur. Ø-udvalget drøfter forskellige muligheder – f.eks. en form for carportoverdække eller lang tunnel med overdække uden sider.

Ø-udvalget har haft behovet oppe før, så de efterspørger en status. Ø-udvalget tilslutter sig, at kameraet er en god ide.

Pkt. 37.2. Opfølgning på tilskud til lokalråd

I referatet fra møde i Ø-udvalget den 16. maj 2025 står der under pkt. 19.4 Tilskud til lokalråd:

"Det er en overordnet ramme som fordeles til lokalråd. På et kommende møde i Kultur- og Lokalsamfundsudvalget skal drøftes om rammen skal fordeles blandt flere f.eks. beboerforeninger, Udviklingsråd mm. eller om det skal søges penge til at udvide rammen. Ø-udvalget gør opmærksom på at hver ø skal ses som selvstændige enheder."

Har Ø-udvalget fået en orientering om udfaldet af drøftelsen i Kultur- og Lokalsamfundsudvalget?

Referat:

Forvaltningen oplyser: Kultur og Lokalsamfundsudvalget behandler den 17. december en sag om opfølgning på temadrøftelse af lokalråd (pkt. 147). I sagen skal udvalget tage stilling til forvaltningens indstilling om, at beboerforeningerne på Avernakø, Bjørnø og Lyø fremadrettet får status som lokalråd, og dermed tilskud på linje med de øvrige lokalråd i kommunen (tilskuddet er på 13.600 kr. pr. lokalråd).

Ø-udvalget drøfter indstillingen og der er stor tilfredshed.

Beslutning

Referatet fremgår i naturlig forlængelse af dagsordenspunktet under "sagsfremstilling".

Punkt 38: Punkter fra Avernakø

00.01.00-A00-4-22

Sagsfremstilling

Pkt. 38.1. Ang. landbrugsjord på øerne

Hvad er kommunens hensigt med landbrug i drift på øerne, når kommunen støtter op om projekter som Life Ring i samarbejde med Åge V. Jensen Fonden, hvor regulær landbrugsjord bliver gravet til store vandhuller og ikke renses eksisterende vandhuller op, hvor klokkefrøerne lever i stort antal?

Vi er helt bevidste om, at det ikke er kommunens penge der bruges, men som eksisterende landmand bliver det en udfordring at kunne fortsætte sit erhverv, når der graves vandhuller i regulær landbrugsjord.

Vi mener ikke, at kommunen kan kalde dette for et naturgenopretningsprojekt, da det ikke er muligt at få oprenset eksisterende vandhuller. Og den massive udtagning af regulær landbrugsjord gør det nærmest umuligt for vi få landbrug i drift at kunne se vores virksomhed udvikle sig i takt med den ny lovgivning inden for landbrugsdrift i DK.

Vi er også helt bevidste om, at det er lodsejeren der selv afgør, hvad der skal ske med eget jord.

Kontakter kommunen selv lodsejere for at få dem til at grave vandhuller?

Ønsker kommunen, at landbrugsdriften på øerne skal lukkes ned?

Venlig hilsen

De aktive landmænd på Lyø og Avernakø

Laust, Bjarne, Anne og Flemming

Referat:

Forvaltningen oplyser: Gennem Natura2000 handleplanerne er kommunen forpligtiget til at understøtte og sikre levesteder for klokkefrøer på Avernakø. Eksperten vurderer, at der ikke er en bæredygtig bestand af klokkefrøer på Avernakø og derfor indgår arealer på Avernakø i LIFE Ring projekter.

Ud over etablering af flere levesteder til klokkefrøerne, så laver kommunen også oprensninger af eksisterende vandhuller på øen. Kommunen har oprenset tre vandhuller i år og i 2023 blev der oprenset fire.

Kommunen pålægger ikke landmænd at omlægge deres arealer, det sker gennem dialog og frivillig deltagelse i projekter. Initiativet til dialog går begge veje. Nogle gange er det kommunen der tager den første kontakt, men kommunen oplever også at lodsejere tager det første initiativ. I drøftelser af evt projektmuligheder tales der også om landbrugsdrift, da arealer med vandhuller gerne skal plejes for at vandhullerne bliver til egentlige levesteder for klokkefrøen.

Kommunen – herunder Ø-Færgen - søger i videst muligt omfang at understøtte landbrugsdriften på øerne. Mulighederne for leje af erstatningsfærger med bilkapacitet er som de er, hvilket ikke er en ny problemstilling. Alligevel sættes alle sejl, i forhold til at imødekomme landbrugets behov for transport af mælk, og andre nødvendige leverancer, når Faaborg III er ude af drift. Bl.a. har kreaturprammen Yrsa været indsat, hvilket hidtil har løst de fleste akutte behov. I dagligdagen gør besætningen en indsats for at servicere øernes landbrug bedst muligt. Store mængder gods transporteres til/fra øerne med færgens gaffeltruck, så landbrugets økonomi ikke belastes af omkostninger til en vognmand. Det er også normalt at besætningen kører forskellige landbrugsmaskiner til/fra borde. Dermed skal den enkelte landmand ikke skal bruge tid på selv at tage med færgen.

Hvis Ø-udvalget er interesserede, så stiller forvaltningen gerne op til et Ø-udvalgsmøde og fortæller mere om LIFE Ring på Avernakø.

Ø-udvalget drøfter punktet og vil gerne tage i mod tilbuddet om deltagelse af LIFE Ring på næstkommende møde i Ø-udvalget.

Pkt. 38.2. Geopark

Hvordan tænker kommunen øerne ind i Geopark planlægningen og branding af øerne?

Vi oplever, at der ikke er så meget fokus på at få øerne til at være en del af Geoparken, som vi kan se og læse Svendborg Kommune gør.

Referat:

Forvaltningen oplyser: Vi drøfter ofte Geopark muligheder og projekter i styregruppen for øernes helhedsplan. Senest tilbød forvaltningen at gå ind i en ansøgning til den nationale Landdistriktpulje ift. at løfte øernes havneprojekter sammen med de øvrige øer i Geoparken. Vi forsøger at tænke øerne ind i relevante projekter. Øerne og resten af Faaborg-Midtfyn Kommune er geoparken i sig selv, og det er de lokale initiativer, som samlet løfter geoparken i sin helhed. Øerne har haft folk fra Geopark Sekretariatet på besøg nogle gange, og der koordineres bl.a. med kommunens folk vedr. stier og skiltning, mv.

Forvaltningen arbejder desuden på at skabe et overblik over de mange forskellige Geopark aktiviteter i Kristi Himmelfartsferien. Her er øerne meget velkomne til at byde ind med aktiviteter.

Ø-udvalget drøfter punktet og bemærker, at Havnaturfonden den 9. december meddelte, at de bevilliger 10.460.000 kr. til at genoprette stenrevet ved Drejø. Geoparken har som operatør for de fire sydfynske kommuner ansøgt Havnaturfonden og de fire kommuner medfinansierer projektet.

Ø-udvalget opfordrer kommunen til at tænke øerne lidt mere ind i Geoparken og i arbejdet om fra "Fra bakkerne til byen", som er en del af arbejdet med Udviklingsplanen for Fyn -

Ø-udvalget bakker op om at invitere Geoparken med til et møde i det nye år samt andre relevante aktører for dels at introducere de nye repræsentanter i Ø-udvalget for arbejdet og dels for at få en status på, hvad der aktuelt pågår.

Pkt. 38.3. Sammenslutningen af danske småøer (SaDs) og LAG småøerne

Vi er på øerne selv meget aktive, når der afholdes seminarer og netværksmøder i SaDs, LAG småøerne og oplever, at rigtig mange kommuner og turistforeninger er det samme. Men vi møder aldrig medarbejdere fra Faaborg-Midtfyn Kommune til disse arrangementer. Skyldes dette manglende interesse eller fravalg? Vi tænker, at disse seminarer og netværksmøder vil styrke vores sammenarbejde øerne og kommunen imellem, da disse indeholder meget vidensdeling.

Referat:

Forvaltningen oplyser: Vi kan bekræfte, at vi har et godt og konstruktivt samarbejde med SaDs (Sammenslutningen af Danske Småøer). Særligt i forbindelse med arbejdet med styrket postbetjening på de små øer har kommunen været i tæt og løbende dialog med SaDs gennem både ansøgnings- og afklaringsprocessen. Kommunen har desuden et aktivt og løbende samarbejde med LAG Småøerne gennem en række projekter, som kommunen er involveret i eller bidrager til.

Forvaltningen deltager ikke nødvendigvis i alle seminarer og netværksmøder i SaDs- og LAG-regi. Dette skyldes primært kalender- og ressourcemæssige prioriteringer og ikke et fravalg eller manglende interesse i ø-samarbejdet. Når der afholdes seminarer med relevans for kommunens arbejde på øområdet, deltager forvaltningen gerne, forudsat at datoer og invitationer foreligger i god tid.

Forvaltningen vurderer, at vidensdeling og netværk i regi af SaDs og LAG Småøerne er værdifuldt for samarbejdet mellem øerne og kommunen. For at styrke dette yderligere vil administrationen fortsat prioritere deltagelse i relevante aktiviteter og opfordrer samtidig til, at relevante aktører – herunder SaDs – løbende fremsender invitationer direkte til kommunen.

Ø-udvalget drøfter punktet og understreger, at alle også fremadrettet vil forsøge at være opmærksomme på, at korrespondancen skal gå begge veje og det gode samarbejde skal fortsætte.

Beslutning

Referatet fremgår i naturlig forlængelse af dagsordenspunktet under "sagsfremstilling".

Punkt 39: Punkter fra Bjørnø

00.01.00-A00-4-22

Sagsfremstilling

Pkt. 39.1. Opfølgning på henvendelse om Bjørnø-Færgen

Opfølgning på Bjørnø-Færgens henvendelse med forespørgsel om tilladelse til at forlænge aftenfærgerne til at gælde hele året (inden for den eksisterende økonomiske aftale).

Referat:

Forvaltningen oplyser: Henvendelsen er desværre ikke kommet frem til forvaltningen, men forvaltningen arbejder på at vende tilbage med svar til Bjørnø-færgen hurtigst muligt.

Eva fra Ø-udvalget uddyber punktet.

Pkt. 39.2. Opfølgning på henvendelse om beredskabsbygning på Bjørnø

Opfølgning og status på henvendelsen fra arbejdsgruppen "ny beredskabsbygning på Bjørnø", hvor kommunen er blevet kontaktet med forespørgsel om muligheden for mageskifte - for at skabe plads til beredskabsbygning.

Referat:

Forvaltningen oplyser: Byggesagsafdelingen har modtaget forskellige henvendelser fra flere personer vedrørende beredskabsbygninger på øerne Bjørnø, Lyø og Avernakø, hvor de har modtaget en tilbagemelding med efterfølgende møde med ø-repræsentanterne. Byggesagsafdelingen afventer konkret landzoneansøgninger til beredskabsbygningerne.

Forvaltningen kan bekræfte, at vi har modtaget en henvendelse fra en beboer på Bjørnø om forslag til en anden placering på øen (Bjørnø 4), hvor forslaget også omhandler et mageskifte med en del af kommunens areal (Matr. 33), og denne henvendelse er ikke behandlet endnu. Vi forventer, at den bliver behandlet inden jul.

Beslutning

Referatet fremgår i naturlig forlængelse af dagsordenspunktet under "sagsfremstilling".

Punkt 40: Siden sidst

00.01.00-A00-4-22

Sagsfremstilling

Pkt. 40.1. Orientering om godkendt ansøgning til Pulje til styrket postbetjening af småøer og status på implementering

Faaborg-Midtfyn Kommunes ansøgning til Trafikministeriets Pulje til styrket postbetjening af småøer er blevet godkendt. Projektet omfatter Lyø, Bjørnø og Avernakø og har til formål at sikre en stabil og lokalt forankret post- og pakkebetjening – på linje med fastlandet. Initiativet er udviklet i samarbejde med DAO, de lokale færageselskaber og øernes beboerforeninger.

Projektet gennemføres i 2026 med et samlet budget på 608.205 kr., som fuldt ud finansieres af Trafikministeriet.

Repræsentanterne fra Ø-udvalget giver en status på implementering af initiativerne.

Referat: Der er en udfordring på Avernakø med at finde en god løsning for 2026. Forvaltningen og ø-repræsentanter arbejder videre.

Pkt. 40.2. Status på vej på Bjørnø

Brdr. Møller, som er entreprenør på opgaven med at etablere den nord-østlige vej på Bjørnø, er ved at lave de sidste rettelser på vejstrækningen. Det forventes, at projektet færdiggøres i løbet af de første uger i december. Den 17. december planlægges der officiel åbning af vejen.

Pkt. 40.3. Beskæring af træer og buske samt vejrabatter

Hegnsklip forventes at komme til øerne om cirka 14 dage. Entreprenøren vil blive instrueret i særligt at have fokus på beskæring omkring gadelamperne. Skulle der efter gennemførelsen vise sig områder, hvor dette ikke er tilstrækkeligt udført, vil de blive håndteret efterfølgende.

For så vidt angår vejrabatterne har det været nødvendigt at tage jordprøver på begge øer. Analyserne viser, at ca. 90 % af materialet er rent og kan deponeres lokalt på øerne. De resterende 10 % udgør en begrænset mængde, som kan transporteres til Faaborg og afleveres til korrekt deponi.

Arbejdet planlægges gennemført i starten af 2026, inden vækstsæsonen, og forventes afsluttet inden påske.

Referat: Hvem rydder op efter dem? Træer mv. ligger på jorden. Det vil være rart, at der bliver fejlet, når der er blevet beskåret.

Pkt. 40.4. Opfølgning på spørgsmål om beredskabsbygninger

Forvaltningen giver på mødet en status på, hvem der ejer beredskabsbygningerne i Faaborg-Midtfyn Kommune og hvad den økonomiske grænse er og kompleksitet for, at kommunen overtager som bygherre (ligesom ved nogle renoveringer af haller) som følge af ønsket fra Ø-udvalget på mødet den 12. september (pkt. 30.1.)

Forvaltningen oplyser: De to brandstationer i henholdsvis Faaborg og Ringe drives af Falck og er ligeledes ejet af Falck. Det fremgår blandt andet af overdragelsesaftalen til Beredskab Fyn, at Faaborg-Midtfyn Kommune overdragede brugsretten til de hidtidige beredskabslokationer beliggende Mellemgade 15 og Sundvænget 9, 5600 Faaborg, samt Odensevej 17, 5750 Ringe, til køber. Det bemærkes, at Beredskab Fyn umiddelbart ikke anvender disse lokationer i dag. Forvaltningen har indhentet en opdateret oversigt over ejerforholdene for de bygninger, som Beredskab Fyn benytter på kommunens tre øer.

- På Bjørnø ejes bygningen af Økobo (CVR 43111345).
- På Lyø er bygningen ejet af fonden Damgården Lyø (CVR 14199438)
- På Avernakø ejes bygningen af foreningen Avernakø Smedie (CVR 41128526)

Beredskab Fyn betaler en årlig drifts-/huslejebetaling, på ca. 5.000 kr. pr facilitet.

Ved større renoveringer af eksempelvis haller findes der en fritvalgsordning, hvor bestyrelserne kan tilvælge, at kommunen går ind som bygherre, hvis ikke der er de nødvendige kompetencer i bestyrelsen.

Forvaltningen er på nuværende tidspunkt ved at afdække snitflader mellem Beredskab Fyn og kommunen.

Beslutning

Referatet fremgår i naturlig forlængelse af dagsordenspunktet under "sagsfremstilling".

Punkt 41: Eventuelt

00.01.00-A00-4-22

Sagsfremstilling

Referat:

41.1. Afløserfærge

Når færgen er i DOK opfordres der til, at man i stedet for kun at indsætte en mindre færge, så skal der indsættes to mindre færger ind (f.eks. Birkholm-færgen), så hver færge kan nøjes med at betjene en ø.

Der skal generelt kommunikeres gennem SMS ved ændringer – f.eks. da man tog den sidste afgang af sidst færgen skulle repareres. Samtidig ville det være en god ide at sætte en afgang ind klokken 12 de dage, hvor den sidste afgang fjernes.

Beslutning

Referatet fremgår i naturlig forlængelse af dagsordenspunktet under "sagsfremstilling".